

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра

журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна публіцистика

Рівень вищої освіти – перший(бакалаврський)

Освітня програма Журналістика

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасна публіцистика
Викладач (і)	Хороб Соломія Степанівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	solomia.khorob@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/4869
Консультації	Понеділок/четвер о 14.00.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є жанри сучасної публіцистики, видання, які спеціалізуються на публікації такого роду матеріалів, а також на перелік найбільш актуальних та помітних колумністів, есеїстів чи блогерів.

Коротко особливості, зміст. В курсі вивчаються найпомітніші публіцисти сучасного медіапростору: Павло Казарін, Оксана Забужко, Юрій Макаров, Віталій Портников, Тарас Прохасько та інші.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є вивчення усіх основних жанрів, які належать до художньо-публіцистичної журналістської діяльності. Зокрема, ознайомлення з сучасними тенденціями розвитку та побутування означених жанрових форм як колонка, есей, нарис, блог, публіцистична стаття тощо.

Основними **цілями** вивчення дисципліни є вміти використовувати на практиці основні прийоми, які характеризують художньо-публіцистичну діяльність; навчитися аргументувати свою позицію з достатньою доказовою базою, мати навички формування свого індивідуального стилю у процесі написання публіцистичних статей та осмислення публіцистики як однієї з

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 11 Здатність спілкуватися державною мовою.

Фахові

- СК 02. Здатність формувати інформаційний контент; СК 03. Здатність створювати медіапродукт;
- СК 08. Здатність орієнтуватися в напрямках і тенденціях світової, української журналістики й публіцистики.

Програмні результати навчання

ПР 11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

ПР 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

ПР20. Застосовувати у практичній діяльності інформацію про основні періоди розвитку і напрями журналістської науки, її складники й понятійний

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	24
самостійна робота	50

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	061 Журналістика	3	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Загальна характеристика публіцистики.	2	2	2

Риси. Публіцистичність.			
Тема 2. Письменницька публіцистика. Творчість Оксани Забужко.	2	2	2
Тема 3. Колумністика. Колонки Юрія Макарова на «Українському тижні»	2	2	4
Тема 4. Жанр авторської колонки. Публіцистика Тані Малярчук, Олени Стяжкіної та Сергія Жадана на «DW».	2	2	8
Тема 5. Політична блогосфера. Блоги на «УП» Павла Казаріна та публіцистика В.Портникова.	2	4	8
Тема 6. Блоги на сайті «НВ». Історична публіцистика Ярослава Грицака	2	2	4
Тема 7. Кулінарна колумністика С.Пиркало «Кухня егоїста».		2	4
Тема 8. Есеїстика та дискурси видання «Збруч». Публікації Т.Прохаська	2	2	4
Тема 9. Сатирична та зображальна публіцистика.	2	4	14
ЗАГ.:	16	24	50

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточне оцінювання та самостійна робота- 50 (40+10) балів. Підсумкова письмова робота(екзамен) – 50 балів. Робота на семінарському занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти та точності відповіді студента. Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття.
Вимоги до письмових робіт	У межах курсу «Сучасна публіцистика» письмова самостійна робота здається на останньому практичному занятті. Жанр тексту – на вибір – один з публіцистичних жанрів. Вимоги: відповідність використання прийомів, здатність критично подати відповідь на зазначену тему та грамотність.
Семінарські заняття	Робота (усна відповідь переважно) на семінарському занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти та точності відповіді студента.
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність не менше 25 балів.

Підсумковий контроль	<i>форму контролю – екзамен форму задачі - письмова структуру білета (приклад):</i> Екзаменаційний білет №2 1. Публіцистика/колумністика журналу «Український тиждень»: тематика, стилістика, автори. 2. Засади тожсамости і колоніалізм у збірці есеїв «Хроніки від Фортінбраса» Оксани Забужко. 3. Тести: - Сучасні авторські колонки пов'язані із жанром: репортажу передової статті напису інтерв'ю - О.Смаль, А.Казанський - це відомі українські: письменники карикатуристи журналісти есеїсти - Сатиричністю характеризується публіцистика: Ю. Винничука Яр. Грицака С. Пиркало Ю. Макарова - Автором публікації "Маргінальна моя Україна" є: С. Рахманін Ю. Андрухович О. Кривенко В.Троїцький <i>розподіл балів за завдання 1 та 2 питання – по 20 балів 3 тести – 10 балів.</i>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Від письмової роботи вимагаються такі критерії: повнота відповіді, здатність критично подати власну відповідь на зазначену тему, наявність прикладів з вивченого матеріалу та грамотність.

Академічна доброчесність: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. За потреби, то використовуються платформи для виявлення відсотку оригінального та неоригінального текстів.

Відвідування занять: обов'язкове. Пропущення занять можливе тільки у певних умовах

Неформальна освіта: Можливе зарахування результатів навчання на певних платформах (Prometheus, Coursera, Udemy тощо).

8. Рекомендована література

Балаклицький М.А. Есе як художньо-публіцистичний жанр : методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. 74 с.

Вартанов Г. І. Засоби масової інформації. Короткий словник термінів і понять / Вартанов Г. І. ; К. : Грамота, 2005. 64 с.

Гевків Г. Публіцистика і поетика: вивчення підстав взаємодії. Вісник Львівського університету. Серія “Журналістика”. 2009. Вип. 32. С. 95–105

Державин В. Літературознавство. Критика. Публіцистика : вибрані статті, дослідження, крит. відгуки та публ. виступи; упор. С.Хороб. Ів.-Франківськ : Місто НВ, 2017. 336 с. ПНУ.

5. Желіховська Н.С., Різун В.В. Сучасна українська публіцистика: теорія і практика : навч. посіб. для студ. Галузі 0303 «журналістика та інформація» Н.С. Желіховська, В.В. Різун. К.: РИДЖИ, 2015. 128 с.
6. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / Володимир Йосипович Здоровега. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
7. Казарін П. Дикий Захід Східної Європи. Х.: Віват, 2022. 320 с.
8. Кость С. Українська військово-політична думка: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022. 492 с.
9. Лазебник Ю. Публіцистика в літературі / Ю. Лазебник. К.: Радянський письменник, 1971. 320 с.
10. Мазоренко М. Медіа як засіб культурної ідентифікації людини. Культура ХХІ століття: єдність крізь різноманіття: колективна монографія; за наук. ред. В. О. Ільганаєвої. Харків: ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. С. 25-45.
11. Михайлин І.Л. Основи журналістики. Київ: Центр навчальної літератури, 2019.
12. Носова Б. Комунікативна місія публіцистики і трансформаційні процеси ідентичності в публіцистиці І.Дзюби. Актуальні питання масової комунікації: науковий журнал / голов. ред. В. В. Різун; Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. К., 2017. Вип. 21. С. 69-86
13. Полянський І. Світоглядна і розслідувальна публіцистика України: концептуальний погляд на їх функціональну спроможність // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2004. Вип. 25. С. 130 -136.
14. Померанцев П. Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності. Київ: Yakaboo Publishing, 2020. 288 с.
15. Стеблина Н. О. Сучасна українська письменницька публіцистика у варіанті виступів О. Забужко, Т. Прохаська, Ю. Андруховича: дис. канд. наук із соц. комунік. / Н. О. Стеблина. К., 2011. 192 с.
16. Титаренко С. Новочасна журналістика в контексті синергетики або “В пошуках унікального “надлишку” / Марія Титаренко. – Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/drukovani/novochasna-zhurnalistyka-v-kontek...>
17. Хоменко Т. Публіцистика І. Франка як приклад національного типу мислення // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2006. Вип. 28. С. 17 - 22.
18. Хороб С. Еміграційна проблематика у колумністиці Тані Малярчук (на матеріалі авторських колонок на «Deutsche Welle»). Молодий вчений. Спецвипуск - Журналістика. №9.1 (85.1) 2020. С. 127-131.
19. Хороб С. Публіцистика Василя Стефаника: штрихи до портрета. Прикарпатський вісник НТШ. Слово, Вип. 16 (63), 2022. С. 264-278.
20. Хороб С. Публіцистика: жанр літератури чи журналістики? Прикарпатський вісник НТШ. Слово, Вип. 2 (54), 2019. С. 364-370.
21. Хороб С. Трансформація основних концепцій памфлетистики Миколи Хвильового в українському публіцистичному дискурсі. Соціальні комунікації: теорія та практика. Вип. 1 №12, 2021. С. 63-72
22. Шаповал Ю. Телевізійна публіцистика: методологія, методи, майстерність: монографія / Юрій Григорович Шаповал. Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 233 с.
23. Шляхи під сонцем. Репортаж 20-х років. К.: Темпора, 2016. 860 с.

Хороб Соломія Степанівна,
доцент кафедри журналістики